

HRVATSKA GLAGOLJŠKA BAŠTINA

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice iz Zagreba
godišće XI | broj 105 | listopad 2025. | ISSN 2718-4307

Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

S ulaskom u jesenje dane, ušli smo i u jedanaestu godinu izlaženja *Novosti*. Kad se osvrnem i razmislim o počecima, a kao da je bilo jučer, htjela sam samo povezati članove Društva prijatelja glagoljice, obavještavati ih o događanjima i pružiti osjećaj pripadnosti obitelji zaljubljenika u glagoljicu. Ispalo je da *Novosti* čita i široki krug pratitelja i podupiratelja Društva, a s vremenom su se pretvorile u svojevrstu glagoljašku kroniku iz koje pratimo rast obima aktivnosti i napredak naše udruge, našeg DPG-a.

Zanimljivosti iz rada Društva prijatelja glagoljice

Novu školsku godinu kao i ciklus od deset mjesečnih tribina pod nazivom *Hrvatska glagoljaška baština* otvorila je 10. rujna u Matici hrvatskoj naša članica, svestrana likovna umjetnica, gđa Verica Kovač koja nas je upoznala s izradom keramičkih glagoljskih slova i izložila dio svojih radova. Zanimanje posjetitelja bilo je veliko, kako za njena keramička slova i plakate s rukom pisanim glagoljskim tekstovima, tako i oko zdjela sa slatkim i slanim *glagoljačićima* - finim kolačićima iz njene kuhinje.

Vrijeme školskih praznika i početak jeseni nisu bili sezona za odmor od glagoljaških aktivnosti.

Gutenberg, izumitelj tiskarskog stroja s pomičnim slovima i odgovarajućom prešom bio je zvijezda triju naizgled jednakih, a ipak različitih predavanja, što nije neočekivano s obzirom da ove godine obilježavamo 570. obljetnicu od nastanka njegovog revolucionarnog izuma.

Mirna Lipovac je u Muzejskom centru Fausta Vrančića u Prvić Luci na otoku Prviću kod Šibenika dana 14. kolovoza održala predavanje pod nazivom *Gutenberg - od izuma tiskarskog stroja do glagoljske tiskare* uz razgled Hrvatskog prvotiska, znamenitog Misala po zakonu rimskog dvora iz 1483. godine. U prostorijama Ogranka Matice hrvatske u Zaprešiću dana 25. rujna održala je predavanje *Gutenberg - od prvog tiskarskog stroja do prve glagoljske tiskare*. U međuvremenu je na poziv Foto kluba Krk u Maloj vijećnici Grada Krka dana 20. rujna prof. Darko Žubrinić održao predavanje *Bašćanska ploča - dragi kamen hrvatske pismenosti*, a Mirna Lipovac predavanje *Gutenberg i razvoj europskog tiskarstva uz osvrt na hrvatske slovorese i tiskare*.

Na poziv udruge *Međunarodna mreža hrvatske mladeži* prof. Žubrinić je u prostorijama Ogranka Matice hrvatske u Zaprešiću dana 23. rujna održao predavanje *Hrvatska glagoljica izvan domovine*. Nadamo se nastavku suradnje s ovom udrugom kako bi se što širi krug mladih ljudi, iz zemlje i inozemstva, upoznao s velikom i važnom hrvatskom glagoljaškom baštinom.

Druga mjesečna tribina održana je 8. rujna u prostoru Nadbiskupijskog pastoralnog instituta na Kaptolu. Predavač je bio g. Tomislav Ražnjević s temom *Uloga zavičajnog muzeja Biograd na Moru u očuvanju glagoljaške baštine*. Kao što se publici svidjelo njegovo predavanje, izgleda da se i njemu svidjela zainteresirana publika tako da se koji dan kasnije učlanio u DPG pa mu ovim putem želimo srdačnu dobrodošlicu u naše glagoljaške redove.

Prof. Žubrinić je dana 18. rujna bio gost na Laudato TV u emisiji *Izdvojeno - jedanaest stoljeća baštine: Glagoljica i hrvatski identitet*. Emisija koju je vodila Mirna Marinić trajala je punih 45 minuta, predstavljen je DPG i dotakli smo se tek malog dijela nepreglednog glagoljskog blaga.

U nedjelju 12. listopada ujutro na 1. programu HRT-a mogli smo pogledati emisiju *Pozitivno* urednika i voditelja Marija Raguža. Gost emisije ponovo je bio naš predsjednik, prof. Darko Žubrinić. Emisija je snimljena u prostoru koji od proljeća koristi Društvo prijatelja glagoljice. Svi koji (još) nisu stigli doći na naše mjesečne društvene sastanke mogli su preko emisije steći dojam o ugodnom prostoru koji je zabljesnuo zahvaljujući glagoljskim panoima koje je Društvu

svojevremeno darovala naša članica, gđa. Julija Vojković.

Koristimo priliku zahvaliti našoj članici, gđi Maji Ivančić, na povezivanju s ovim dvjema televizijskim kućama.

Mješoviti pjevački zbor *Baščina* našega Društva imao je već dva nastupa. Tradicionalna misa za Jurja Slovinca održana je u subotu, 4. listopada u 18.30 sati u Crkvi sv. Jeronima u Zagrebu, a već narednoga dana u 18.00 sati Zbor je pjevao na svetoj misi na hrvatskome crkvenoslavenskom jeziku u crkvi sv. Franje Ksaverskoga.

U punom smislu su zaživjeli mjesečni društveni susreti u *Lucidariju*, nevelikom prostoru u Selskoj cesti, koji Društvo koristi za smještaj svoje rastuće biblioteke i sastanke članova i prijatelja.

U ponedjeljak, 6. listopada, održan je sastanak s temom Novakovog misala iz 1368. godine koji je vodio prof. Žubrinić. Bilo je moguće i razgledati pretisak ove veličanstvene knjige.

Novi sastanak u *Lucidariju* planiramo za ponedjeljak, 17. studenoga od 18 do 20 sati. Tema će biti čitanje i analiza zanimljivog rukopisnog teksta iz prve polovice 18. stoljeća pod nazivom *Od librerie* (O knjižnici), a vodit će ga Mirna Lipovac. Poziv ćemo poslati pravovremeno.

Ista tema poslužit će za prezentaciju u povodu Mjeseca hrvatskog jezika koju će u Knjižnici Špansko-jug u petak, 31. listopada s početkom u 18 sati održati Mirna Lipovac. Ulaz je besplatan i svi ste dobrodošli.

Nama sestrinska i posebno draga udruga, Društvo Krčana i prijatelja otoka Krka (DKPK), organizirala je još jedan od svojih prekrasnih jednodnevnih izleta na Krk. Glavna znamenitost koju smo ovog puta razgledali bila je špilja Biserujka koja se nalazi nedaleko naselja Rudine, na graničnom području općina Omišalj i Dobrinj. Nastavak puta donio je razgled uz stručno vodstvo impozantnog antičkog grada i ranokršćanskog kompleksa Fulfinum – Mirine koji se nalazi u uvali Sepen kod Omišlja. Za dobro raspoloženje pobrinuo se glavni organizator puta, predsjednik DKPK-a, g. Tihomir Šicel, i podijelio trojici izletnika nagrade, privjeske i magnetiće s logom udruge, za pokazano znanje iz glagoljice u kvizu koji je sastavila Mirna Lipovac.

Članica našeg Ravnateljstva i voditeljica ogranka *Glagoljica u gostima*, gđa Jasenka Štimac, ima pune ruke posla s organizacijom jednodnevnog glagoljaškog izleta za svoje učenike i zainteresirane članove DPG-a. Izlet je zakazan za subotu, 25. listopada. U planu je posjet, uz stručno vodstvo, Parku glagoljice u selu Gabonjin, odlazak u Jurandvor, obilazak crkvice sv. Dunata te posjet Zavičajnoj etnografskoj zbirci Kornić koju vodi naš član, g. Damir Kremenčić, koji će održati i radionicu trokutaste glagoljice. Držat ćemo fige za lijepo vrijeme i izlet za pamćenje!

Glagoljica gdje je (ne) očekujemo

Oštro oko gđe Narcise Potežice, jedne od osnivača Društva i njegove dugogodišnje predsjednice, a sada članice Suda časti, otkrilo je repliku Baščanske ploče na Brijunima u crkvi sv. Germana koja je izgrađena 1481. godine kao gotička crkva na temeljima romaničke, u kojoj se svake nedjelje održava sveta misa.

Jednako oštro oko našeg rizničara, g. Mladena Žubrinića, spazilo je na Jarunu vozilo Hrvatskog veslačkog saveza koji svoj logo, tj. kraticu HVS ima ispisanu glagoljicom.

I za kraj ćemo zahvaliti našem prijatelju i pratitelju, g. Marijanu Lipovcu koji nam je poslao fotografiju jedne od ploča iz Marije Bistrice. Ploča je, recimo to tako, zanimljiva jer osim zahvale Majci Božjoj na hrvatskom ima i latinski tekst također pisan glagoljicom. Međutim, autor u hrvatskom dijelu teksta nije koristio znakove za slavenske glasove (č, ć, š) koji su bitni element glagoljice nego su i u hrvatskom i u latinskom natpisu korištena "obična" slova c i s.

Hvala našim članovima i prijateljima koji s nama dijele ovakve zanimljivosti. Molimo, samo nastavite tako!

Neka Vas prate mir i dobro!

UREDNIKA

Мирна Липовач Mirna Lipovac

STRUČNI SURADNIK

Дарко Жубринић Darko Žubrinić

Друштво

DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE

E-adresa: drustvoprijateljaglagoljice@gmail.com

СРПСКО-ХРВАТСКО-СЛАВЕНСКИ ЈАЗИЧНИ НАСТАВНИЦИ

Web adresa: <http://www.croatianhistory.net/glagoljica/novosti/mirna.html>

Svi raniji brojevi *Novosti* nalaze se na: www.croatianhistory.net/glagoljica/novosti/mirna.html